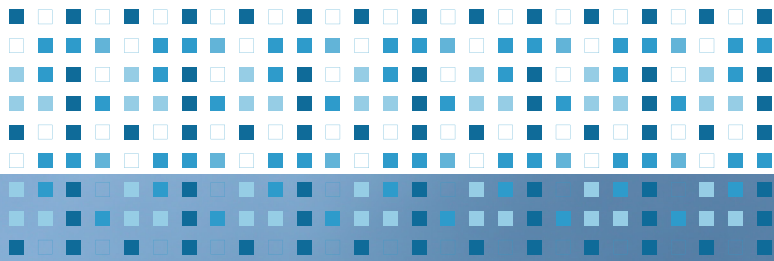

Begrotingsvoorstel 2025

Raad voor de rechtspraak

Begrotingsvoorstel 2025

17 september 2024

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	4
2.	Inleiding	4
3.	Beleidsmatige ontwikkelingen	5
	3.1. Beleidsdoelen van de Rechtspraak	6
	3.2. Aanvullende middelen uit het prijsakkoord voor 2024	11
4.	Productiegerelateerde bijdrage	11
	4.1. Wijze van berekening	11
	4.2. Consequenties productie gerelateerde bijdrage	16
5.	Bijdrage voor gerechtskosten	17
6.	Bijdrage voor overige kosten	17
	6.1. Vaste kosten	18
	6.2. Megazaken in het strafrecht	18
	6.3. College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb)	18
	6.4. Bijzondere kamers	19
7.	Taken niet-Bfr 2005	20
8.	Aanvraag leenfaciliteit	21
9.	Ontwikkeling eigen vermogen	22
10.	Doorlooptijden	22

1. Samenvatting

Dit begrotingsvoorstel beschrijft de beleidsdoelen van de Rechtspraak. Op 2 juli 2024 is er een nieuw kabinet aangetreden. De basis van het kabinetsbeleid is opgenomen in het zogenaamde Hoofdlijnenakkoord, dat nog verder wordt uitgewerkt door de verschillende bewindslieden in een regeerprogramma. Ook is het jaar 2025 het laatste jaar van de lopende prijsperiode. Wijzigingen naar aanleiding van de nieuwe Prijsafspraken voor prijsperiode 2026–2028 zullen haar beslag vinden vanaf 2026. In dit begrotingsvoorstel is op deze ontwikkelingen geen voorschot genomen.

Capaciteitsbehoefte

De in dit begrotingsvoorstel opgenomen capaciteitsbehoefte voor strafzaken, bestuurszaken en civiele zaken is gebaseerd op de door het Ministerie van JenV opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens op basis van het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) en specifiek voor zaken in het vreemdelingenrecht de Meerjaren Productieprognose (MPP). De geraamde capaciteitsbehoefte vertaalt zich naar aantallen geraamde zaken.

De totale gevraagde bijdrage die hoort bij de geraamde capaciteitsbehoefte in 2025 daalt licht ten opzichte van de begroting van vorig jaar. De grootste daling zit bij kantonzaken. Dit komt doordat er in 2024 eenmalig een grote hoeveelheid Mulderzaken in de raming was opgenomen. Na 2025 blijft de capaciteitsbehoefte redelijk stabiel.

Mutaties

Tabel 1 Begrotingsvoorstel Rechtspraak 2025
x € 1.000

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bijdrage J&V-begroting 2024	1.364.075	1.409.943	1.396.532	1.356.181	1.355.056	1.355.056
<i>mutaties:</i>						
Productiegerelateerde bijdrage	3.760	- 23.927	- 24.277	38.436	40.266	40.979
Vaste kosten						
Gerechtskosten	- 147	- 101	- 92	- 77	- 70	- 63
Megazaken straf	- 1.535	- 1.722	- 1.766	- 1.791	- 1.791	- 1.791
CBb						
Bijzondere kamers	6.296	2.279	2.279	2.279	2.279	2.179
Niet-Bfr 2005	587	568	568	568	568	568
Totaal gevraagde bijdrage J&V	1.373.036	1.387.039	1.373.244	1.395.596	1.396.307	1.396.928
Mutatie t.o.v. bijdrage begroting 2024	8.961	- 22.904	- 23.288	39.415	41.251	41.872
Netherlands Commercial court	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

2. Inleiding

In deze meerjarenbegroting, die onder meer gebaseerd is op de PMJ-prognose van december 2023, geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten zij in de jaren 2024–2029 wil verrichten en welke middelen daarvoor nodig zijn. De Rechtspraak wordt voor een belangrijk deel output gefinancierd. Sinds 2020 is het aandeel van die productiegerelateerde bijdrage wel teruggebracht van ongeveer 90% naar ongeveer 55%.

In de begroting van het Ministerie van JenV voor 2025 (september 2024) zal de Minister meedelen welke middelen hij van plan is bij de begrotingswet beschikbaar te stellen aan de Rechtspraak. Indien dat bedrag afwijkt van het bedrag in dit begrotingsvoorstel, wordt het daar nader gemotiveerd. Vervolgens geeft de Rechtspraak in het jaarplan 2025 aan welke activiteiten worden ondernomen met de middelen die de Minister op basis van de begrotingswet feitelijk ter beschikking stelt. In dit begrotingsvoorstel 2025 worden ook wijzigingsvoorstellen opgenomen voor het lopende uitvoeringsjaar 2024.

Leeswijzer

Dit begrotingsvoorstel is als volgt opgebouwd: In hoofdstuk 3 worden de beleidsmatige ontwikkelingen weergegeven. In de hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 worden voor elk van de onderdelen van de financiële bijdrage van het Ministerie van JenV aan de Rechtspraak voorstellen gedaan. Deze onderdelen zijn de productiegerelateerde bijdrage, de bijdrage voor gerechtskosten, de bijdrage voor overige kosten en de bijdrage voor activiteiten die niet voortvloeien uit de Wet op de rechterlijke organisatie (Wet RO) en het Besluit financiering rechtspraak 2005 (Bfr 2005). Hoofdstuk 8 heeft betrekking op de aanvraag voor de leenfaciliteit. Hoofdstuk 9 geeft de ontwikkeling van het eigen vermogen weer. Tot slot gaat hoofdstuk 10 over de doorlooptijden van rechtszaken.

3. Beleidsmatige ontwikkelingen

Dit begrotingsvoorstel beschrijft de beleidsdoelen, die voortvloeien uit de missie, visie en agenda van de Rechtspraak¹, de Prijsafspraken voor de periode 2023–2025 tussen de Raad voor de rechtspraak en de toenmalig Minister voor Rechtsbescherming en de Uitvoeringsagenda van de Rechtspraak 2023–2025.

Op 2 juli 2024 is er een nieuw kabinet aangetreden. De basis van het kabinetsbeleid is opgenomen in het zogenaamde Hoofdlijnenakkoord, dat nog verder wordt uitgewerkt door de verschillende bewindslieden in een regeerprogramma. Dit is momenteel nog niet gereed. Verder is het jaar 2025 het laatste jaar van de lopende prijsperiode. In 2025 zullen de Prijsbesprekingen voor de prijsperiode 2026–2028 plaatsvinden. Eventuele aanpassingen naar aanleiding van nieuwe Prijsafspraken voor prijsperiode 2026–2028 zullen vooral haar beslag vinden vanaf 2026. In dit begrotingsvoorstel is geen voorschot genomen op de uitkomsten van Prijsbesprekingen, noch op eventuele consequenties van het regeerprogramma.

Op 10 juni 2024 presenteerde de Staatscommissie rechtsstaat haar eindrapport *De gebroken belofte van de rechtsstaat* met daarin tien verbetervoorstellen aan het parlement, de regering, de rechtspraak en de overheidsorganisaties vanuit burgerperspectief. De Staatscommissie heeft gekozen voor het perspectief van de burger, waardoor in het rapport de vraag centraal staat wat de burger van de rechtsstaat en haar staatsmachten mag verwachten. De Rechtspraak gaat na welke bijdrage zij daaraan kan leveren. Dit kan mogelijke beleidsmatige ontwikkelingen als gevolg hebben.

---

¹ Missie, visie en agenda van de Rechtspraak | Rechtspraak

Andere ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor beleidsdoelen zijn de recentelijke publicatie van het EU Justice Scoreboard en het Rule of Law rapport. Deze maken onderdeel uit van het EU-instrumentarium voor de rechtsstaat. Het scorebord is een jaarlijks overzicht van indicatoren voor de efficiëntie, kwaliteit en onafhankelijkheid van rechtsstelsels. Het Rule of Law Rapport beschrijft de belangrijkste, zowel positieve als negatieve ontwikkelingen in verband met de rechtsstaat in de lidstaten en bevat ook aanbevelingen.

Bij de cao-onderhandelingen van 2022 tussen de rechterlijke macht en het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft de Minister voor rechtsbescherming erkend dat de werkdruk bij de rechterlijke macht zeer hoog is en de Minister heeft daartoe een onafhankelijke verkenner aangesteld met als opdracht te komen met aanbevelingen om de werkdruk te verlagen. Op 23 april 2024 heeft de verkenner het resultaat van zijn verkenning naar werkdruk bij de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie aangeboden aan de Minister voor rechtsbescherming en de voorzitter van de NVvR. Het rapport bevat 32 aanbevelingen. De komende periode zal de rechtspraak bezien welke aanbevelingen zij zelf op kan pakken. De inschatting is dat hiermee een bedrag van tenminste 30 miljoen euro is gemeoid. In dit begrotingsvoorstel is nog geen rekening gehouden met deze kosten.

3.1. Beleidsdoelen van de Rechtspraak

De Raad, de gerechten en de landelijke diensten werken in 2025 gezamenlijk aan de belangrijkste beleidsdoelen aan de hand van de Uitvoeringsagenda 2023–2025. Thema's die daarin een rol spelen zijn:

1. Toegankelijke en digitale rechtspraak
2. Tijdige en voorspelbare rechtspraak
3. Kwaliteit van ons primaire proces
4. Onze mensen: vinden, binden, boeien & iedereen voelt zich welkom en gewaardeerd (inclusiviteit)

Toegankelijke en digitale rechtspraak

Onder de noemer van toegankelijke en digitale rechtspraak werkt de Rechtspraak aan digitale toegankelijkheid, begrijpelijke en mensgerichte communicatie en het beter benutten van de beschikbare data om de toegankelijkheid en transparantie te vergroten. Hieronder valt ook het meer en verantwoord publiceren van rechterlijke uitspraken en het vergroten van de toegankelijkheid en kwaliteit van de openbare registers van de Rechtspraak.

De Rechtspraak is digitaal, fysiek en telefonisch goed bereikbaar en communiceert in begrijpelijke taal. Hiermee is de Rechtspraak toegankelijk voor iedereen, waardoor rechtsbescherming kan worden geboden. Onderdeel hiervan is dat alle informatie en (digitale) diensten naadloos op elkaar aansluiten en een eenduidige beleving en uitstraling bieden.

De Rechtspraak wil eenvoudige digitale toegang in alle rechtsgebieden realiseren voor rechtszoekenden en hun (juridische) vertegenwoordigers. Deze digitale transformatie is ambitieus en vraagt een forse inspanning van zowel de gerechten als de landelijke diensten. In 2025 komen de zaakstromen Civiel/Bestuur digitaal beschikbaar en kan er vrijwel in alle zaakstromen digitaal geprocedeerd worden. De digitale toegankelijkheid heeft daarnaast een Europese component. Wet- en regelgeving uit de Europese Unie verplicht de gerechten digitaal te kunnen gaan communi-

ceren met burgers en rechtspersonen uit andere EU-lidstaten betreffende verschillende civielrechtelijke en strafrechtelijke rechtsinstrumenten.

Om de continuïteit van het primaire proces ook in de toekomst te waarborgen én om de huidige primaire processystemen geschikt te maken voor digitaal werken bouwt de Rechtspraak ook in 2025 verder aan de vernieuwing van deze systemen. Een van die primaire processystemen die vervangen (moet) worden is het primaire processysteem van het strafrecht (GPS). De modernisering van het Wetboek van Strafvordering zal voor een aanzienlijke aanpassing in de informatievoorziening van de strafrechtketen zorgen, waar de Rechtspraak in de bouw van dit nieuwe processysteem (BAS) al rekening mee houdt.

Tot slot neemt door de toegenomen digitalisering de afhankelijkheid van deze middelen toe. Om de continuïteit nu en in de toekomst te waarborgen wordt er verder geïnvesteerd in informatiebeveiliging en privacy.

Tijdige en voorspelbare rechtspraak

Voor rechtzoekenden blijft het belangrijk dat zij weten wanneer ze wat van de Rechtspraak kunnen verwachten. Daarom wordt er binnen de Rechtspraak hard gewerkt aan tijdige en voorspelbare rechtspraak.

Het programma Tijdige Rechtspraak is derhalve verlengd tot eind 2025. Op deze manier wordt er meer ruimte gegeven aan gerechten om stappen te blijven zetten. Zo zijn er inspanningen voorzien op het gebied van het verbeteren van de werkprocessen en het roosteren en plannen. Ook geeft de verlenging ruimte om toe te werken naar een meer structurele borging van tijdige en voorspelbare rechtspraak binnen de gerechten, zodat gerechten ook na afloop van het programma hierin zelfstandig stappen blijven zetten.

Verder blijft de landelijke inloopkamer in 2025 bestaan om de zaken die (te) lang op de plank liggen over te kunnen nemen van gerechten. De landelijk inloopkamer voorziet in extra capaciteit voor de gehele Rechtspraak en wordt bemenst door ervaren rechters en (staf)juristen die zorgen voor een zorgvuldige afhandeling van de zaak. Er komt ook extra ondersteuning door juridisch medewerkers die extern worden aange-trokken. Doordat er ingesprongen kan worden daar waar de nood het hoogst is, wordt er landelijke flexibiliteit gecreëerd. Door het aanbrengen van focus (toespitsen op een zaakstroom) kunnen er meer zaken met minder mensen afgehandeld worden.

Kwaliteit van ons primaire proces

In september 2023 is het visitatierapport *Kwaliteit van rechtspraak: versterking door samenwerken* gepresenteerd met als focuspunt professionele standaarden. Dit zijn kwaliteitsnormen van en voor rechters en interne gezamenlijke afspraken over de kwaliteit waaraan hun werk moet voldoen. Hoofdpijn van het rapport is dat binnen de Rechtspraak op alle niveaus (meer) moet worden samengewerkt aan een landelijk eenduidig kwaliteitsbegrip waarop, indien nodig, prioritering van zaak afdoening kan plaatsvinden.

De visitatiecommissie doet in haar rapport negen kernaanbevelingen om de ontwikkeling van de kwaliteit te blijven bevorderen. Naast het eenduidige kwaliteitsbegrip en verdere uniformering van de professionele standaarden wordt er aandacht gevraagd voor kwaliteitscoördinatoren en

kennisdeling. In januari 2024 is gestart met de uitvoering van de aanbevelingen. De eerste concrete resultaten worden in het derde kwartaal van 2024 verwacht.

De professionele standaarden worden voortdurend (door)ontwikkeld. Zo zijn er nieuwe standaarden gerealiseerd voor «Het Getuigenverhoor» in civiele zaken bij de gerechtshoven en leveren de gerechtshoven een doorontwikkeling op van de standaard «Het Kindgesprek». Daarnaast werkt een projectgroep aan de vertaling van de eerste vier aanbevelingen uit het reflectierapport *Recht doen aan kinderen en ouders* naar professionele standaarden (zie ook hieronder).

Innovatie en maatschappelijk effectieve rechtspraak

De veranderende behoeften van de samenleving vragen om rechtspraak die zichzelf blijft verbeteren en aanpassen. Voor mensen met een juridisch probleem is de oplossing niet altijd (alleen) het doorhakken van de juridische knoop. Soms is het nodig en passend om achterliggende problemen aan te pakken. Met innovatieve projecten wil de Rechtspraak zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van rechtzoekenden. In het kader van maatschappelijk effectieve rechtspraak hebben we extra aandacht voor laagdrempelige, toegankelijke en snelle rechtspraak en het probleem achter het juridische geschil.

In 2025 gaat de Rechtspraak verder met innovatieve projecten op diverse actuele thema's of stromingen: wijkrechtspraak, schuldenaanpak, de eenvoudige civiele procedure en complexe echtscheidingen. Daarnaast zijn er ook nog innovatieve projecten die niet onder één van deze stromingen vallen.

Inmiddels zijn er wijkrechtspraakprojecten in Amsterdam Zuid-Oost, Rotterdam-Zuid, Den Haag Zuidwest, Tilburg Noord en West en Oost-Brabant. Voor Heerlen is een wijkrechtspraakproject in voorbereiding. In 2025 wordt er gestart met wijkrechtspraak in Amsterdam Nieuw-West, Zaanstad, Arnhem en worden de mogelijkheden voor wijkrechtspraak verkend in Enschede. De inzet van schuldenfunctionarissen is het afgelopen jaar bij alle rechtbanken bewerkstelligd en zal in 2025 worden uitgebreid naar alle rechtsgebieden. Daarnaast wordt gewerkt aan de uitbreiding van innovaties waarbij artikel 96 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt toegepast.

In 2025 zal de Nabijheidsrechter (of Regelrechter) van start gaan. Kenmerkend voor deze experimentele procedure zijn de eenvoudigere wijze waarop partijen een zaak kunnen aanbrengen en het streven om op de mondelinge behandeling tot een minnelijke regeling te komen. Daarnaast zal er gewerkt worden aan de uitbreiding van de pilot «voorRecht» met een tweede zaakstroom, naast de huidige stroom VvE-zaken. Met deze ODR (Online Dispute Resolution) pilot wordt de toegang tot het recht via een online portaal sterk verbeterd. Bezoekers van de website voorRecht krijgen praktische informatie en hulpmiddelen om zelf hun conflict op te lossen. Komen ze er samen toch niet uit dan krijgen ze begeleiding van de rechtbank.

Invoering nieuw Wetboek van Strafvordering

De Rechtspraak vormt als organisatie een schakel binnen de strafrechter en is volop betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. De implementatie wordt een grote opgave die de nodige (personele en financiële) druk zal leggen op de Rechtspraak.

In het kader van het JenV-breed ingerichte proces rondom het nieuwe wetboek zal de Rechtspraak zoals gevraagd dit najaar een geactualiseerde raming indienen.

De Innovatiewet Strafvordering is reeds in 2022 in werking getreden en maakt het mogelijk om vooruitlopend op de inwerkingtreding van het nieuwe wetboek te experimenteren met een aantal bepalingen. Inmiddels is bekend dat de nieuwe datum van inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering 1 april 2029 zal zijn.

Voor de implementatie van het nieuwe Wetboek binnen de Rechtspraak is een programma «NWvSv» ingericht. Het programma zal in 2025 met name gericht zijn op de deelprojecten voor de implementatie van het wetboek. Die deelprojecten zien op onder meer het voorbereiden van de met het nieuwe Wetboek van Strafvordering samenhangende digitalisering, het opstellen van een opleidingsplan, het aanpassen van werkprocessen en de periodieke herijking van de structurele kosten. Ook zal het programma blijven participeren in het wetgevingstraject en in expertmeetings.

De pilots audiovisuele verslaglegging, mediation en prejudiciële vragen aan de Hoge Raad worden in 2024 geëvalueerd. Bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het WODC is in het kader van die evaluatie aan de orde gesteld dat afhankelijk van de voortgang van de pilots en (representatieve) uitkomsten van de evaluatie, één of meerdere pilots verlengd zullen moeten worden om een verantwoorde keuze te kunnen maken. De uitkomsten bepalen mede of de wettelijke bepalingen in de voorgestelde vorm behouden kunnen blijven. De evaluatie wordt uiterlijk 1 oktober 2024 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Opvolging reflectietraject familie- en jeugdrechters

In februari 2023 heeft de reflectiecommissie familie- en jeugdrechters van de rechtbanken en de gerechtshoven haar rapport *Recht doen aan kinderen en ouders* gepubliceerd. Dit rapport bevat een groot aantal conclusies en aanbevelingen om meer rechtsbescherming aan ouders en kinderen te bieden.

De vele aanbevelingen kunnen en zullen niet allemaal tegelijk, maar gefaseerd geïmplementeerd worden. Vier onderwerpen worden met voorrang opgepakt: het afschaffen van de meldbriefprocedure, meer tijd op zitting, een landelijk eenduidige leeftijd horen minderjarigen en onderzoek naar het vertalen van oproepbrieven.

Vervolgens zullen de overige aanbevelingen ter hand worden genomen. Tijdens de kabinetsformatie heeft de Rechtspraak kenbaar gemaakt wat hiervoor nodig is en het is noodzakelijk om binnen de nieuwe Prijsafspraken voor de prijsperiode 2026–2028 hiervoor voldoende armslag te verkrijgen.

Samenwerken in netwerken

De Rechtspraak zet zich actief in voor samenwerking binnen diverse netwerken met verschillende partijen en belanghebbenden. Deze samenwerking vindt plaats op internationaal, landelijk en op arrondissementsniveau, is niet vrijblijvend en vereist een serieuze inzet van alle betrokken partijen. Dit is belangrijk en noodzakelijk om het rechtssysteem zo goed mogelijk te laten functioneren. Tegelijkertijd blijft de onafhanke-

lijke en onpartijdige rol van de rechter in elke samenwerking volledig gewaarborgd, zodat de integriteit van de rechtspraak behouden blijft.

De Rechtspraak stelt via internationale netwerken en uitwisselingen expertise, kennis en ondersteuning beschikbaar ter versterking en bescherming van de rechtsstaat (Rule of law) en kwaliteit van rechtspraak.

De Rechtspraak is onder andere actief in het Europees Netwerk voor Raden voor de rechtspraak (ENCJ), European Commission for the efficiency of Justice (CEPEJ), Consultative Council of European Judges (CCJE) en het European Judicial Network (EJN).

Daarnaast heeft de Rechtspraak actieve bilaterale samenwerkingsverbanden met onder andere Bosnië en Herzegovina, Suriname en worden mogelijkheden tot samenwerking verkend met EU kandidaat-lidstaten zoals Oekraïne en Moldavië.

Onze mensen: vinden, binden, boeien & iedereen voelt zich welkom en gewaardeerd (inclusiviteit)

De Rechtspraak heeft, net als andere organisaties in Nederland, te maken met arbeidsmarktcraptes. Om nu en in de toekomst professionele, onafhankelijke en tijdige rechtspraak mogelijk te maken, is het daarom essentieel om betrokken en bekwame medewerkers aan te trekken en te behouden, zodat zij hun talenten optimaal kunnen inzetten. De opleidingscapaciteit is daarom al eerder opgeschaald naar 140 rechters en/of raadsheren in opleiding. Ook wordt specifiek ingezet op het aantrekken van fiscalisten in verband met de gedeeltelijke inwerkingtreding van de fiscale vereenvoudigingswet in 2027. Specifiek hiervoor zullen extra kosten gemaakt moeten worden van rond de € 4 mln. per jaar voor werving, selectie en opleiding tot en met 2027.

In 2025 gaat de Rechtspraak door met diverse HR-projecten gericht op arbeidsmarktcommunicatie en de ontwikkeling van doelgroep campagnes en de verdere invulling van het traineeprogramma voor jonge juristen. Daarbij wordt er verder geïnvesteerd in het versterken van leidinggevenden en de HR-functie binnen de Rechtspraak. Werkplezier, inzetbaarheid en vitaliteit van alle medewerkers blijft van belang om te zorgen dat de kwaliteit van het rechtspreken kwantitatief en kwalitatief hoog blijft. Ook wordt ingezet op werkdruk verlagende maatregelen en activiteiten om werkplezier te verhogen, mede naar aanleiding van het rapport van de onafhankelijke verkenner.

De Rechtspraak zorgt ervoor dat zij nu en in de nabije toekomst waarin schaarse middelen, digitalisering en kunstmatige intelligentie een prominente rol spelen, voldoende toegerust is voor haar maatschappelijke taak. Hiertoe worden diverse scenario's en de gewenste organisatieontwikkeling voor de Rechtspraak richting 2030 uitgewerkt. De inzet van HR-analytics ondersteunt bij het uitwerken van deze scenario's.

Huisvesting en beveiliging

Voor 2025 wordt er veel (voor)werk gestoken in de instandhouding en verduurzaming van de bestaande huisvestingsportefeuille. De huidige investeringen in projecten worden pas na oplevering in rekening gebracht door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) als huur. Deze vertraging in het afrekenen houdt in dat voor de kosten in 2025 vooral de investeringen uit de jaren 2022-2024 impact hebben. Investeringen die in 2025 en verder

worden gedaan, zullen op de (midden)lange termijn voor stijging van de huisvestingskosten zorgen.

De extra beveiligde zittingslocaties in Vlissingen en Lelystad zijn onderhanden werk van het RVB in 2025. De zittingslocatie binnen PI Vught, voor onder andere verhoren van de rechter-commissaris, wordt in 2025 opgeleverd. Door de verhoogde dreiging treft de Rechtspraak in het algemeen maatregelen om risico's te beperken en adequaat te kunnen handelen.

3.2. Aanvullende middelen uit het prijsakkoord voor 2024

Met het gesloten prijsakkoord 2023–2025 is er voor de Rechtspraak extra geld beschikbaar gekomen in de vorm van een aantal oplopende financiële reeksen. Voor 2025 zal er ten opzichte van 2024 met name meer geld beschikbaar komen voor Digitalisering en innovatie, versterking van de capaciteit bij de gerechten en kwaliteit.

4. Productiegerelateerde bijdrage

4.1. Wijze van berekening

Wijze van berekening

De financiering van de Rechtspraak door het Ministerie van JenV is voor ongeveer 55% gebaseerd op het aantal rechtszaken. Naast deze productiegerelateerde bijdrage is er een (voor een periode van 3 jaar) gelijke lumpsumbijdrage voor de vaste kosten (zie paragraaf 6).

De capaciteitsbehoefte en het productievoorstel hebben conform het Bfr 2005 als basis de verwachte instroom volgens de meest recente ketenprognoses. Daarmee is dit ook de basis voor de productiegerelateerde bijdrage aan de Rechtspraak.

Betrouwbare instroomramingen

De in dit begrotingsvoorstel opgenomen capaciteitsbehoefte voor de behandeling van strafzaken, bestuurszaken en civiele zaken is gebaseerd op de door het Ministerie van JenV opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens op basis van het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ). De prognose van de capaciteitsbehoefte voor de behandeling van vreemdelingenzaken is gebaseerd op de Meerjaren Productieprognose (MPP) in de vreemdelingenketen.

De PMJ-prognoses zijn gebaseerd op econometrische modellen, waarbij gebruik is gemaakt van in het verleden gevonden verbanden tussen externe ontwikkelingen (demografische, economische en maatschappelijke) en ontwikkelingen in de verschillende justitieketens. De externe ontwikkelingen zijn onder andere de ontwikkeling van de omvang van de beroepsbevolking, de koopkrachtontwikkeling, het gemiddeld inkomen, de uitkeringen, de ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde en de collectieve lastendruk. De prognoses hiervan zijn ontleend aan diverse publicaties van het Centraal Planbureau (CPB), zie de PMJ-rapporten van het WODC en de Raad voor de rechtspraak voor meer informatie over het PMJ en de gebruikte CBP-publicaties²

---

² Kamerstukken 24 587, nr. 962 (11 juni 2024)

Het Ministerie van JenV heeft samen met de ketenpartners in de vreemdelingenketen de MPP gemaakt. Deze prognose geeft een beeld van de mogelijke instroom van asielzoekers, het ketenproces van Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), en de uitstroom naar gemeenten. Op basis van de beschikbare informatie van de asielinstroom stelt de IND periodiek een productieplan op waarbij rekening wordt gehouden met instroom, voorraad en prioritering binnen het totaal van alle te behandelen procedures. Het productieplan van de IND wordt verwerkt in de MPP en daarmee worden twee keer per jaar prognoses van in- en uitstroom van de rechtszaken gemaakt.

Naast de beleidsneutrale raming van rechtszaken worden in het PMJ en de MPP ook verwachte gevolgen in aantallen zaken van nieuwe wet- en regelgeving en beleid meegenomen. Voor de Rechtspraak zijn die effecten over het algemeen gebaseerd op ex-ante evaluaties die in het kader van de wetgevingsadvisering tot stand zijn gekomen. Een extra element in de prognoses betreft een extra aantal zaken die aan de prognoses voor strafzaken bij de rechtbanken en hoven zijn toegevoegd om de zogenaamde OM/ZM-werkwijze te financieren (zwaardere zaken door meer OM-strafbeschikkingen).

De PMJ-prognoses zijn vastgesteld in december 2023. De op dat moment beschikbare economische en demografische prognoses van het CPB en CBS zijn gebruikt voor het opstellen van de prognoses.

Verwachte ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte in de periode 2024–2029

Volgens de laatste PMJ-prognoses en MPP zal de totale capaciteitsbehoefte in aantal zaken bij de Rechtspraak in 2025 licht dalen ten opzichte van het jaar ervoor, de grootste daling zit in kantonzaken, dat komt voornamelijk door een verwachte daling van het aantal Mulderzaken in 2025 t.o.v. 2024. Na 2025 blijft de capaciteitsbehoefte redelijk stabiel.

**Tabel 2 Productie conform meerjarenprognose
(aantallen producten)**

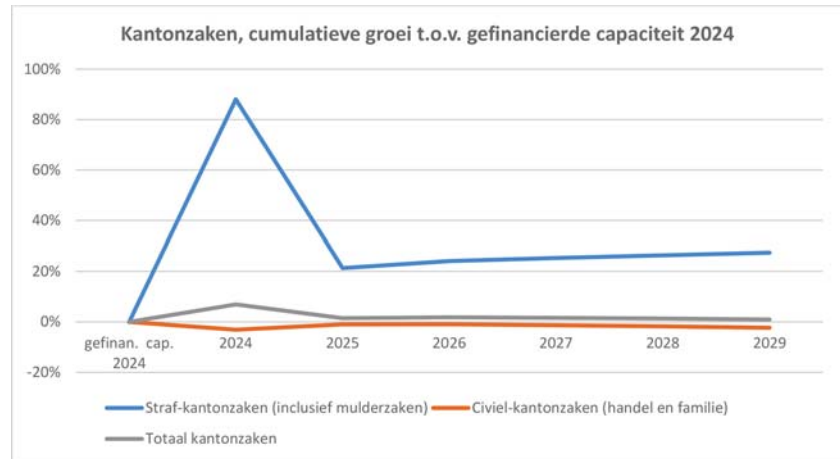
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Rechtbank Handel	54.632	56.002	56.532	57.023	57.477	57.455
Rechtbank Familie	151.179	153.366	155.243	156.961	158.649	160.423
Rechtbank Bestuur	40.080	40.132	40.682	40.484	40.577	40.435
Rechtbank Straf	167.327	168.038	158.419	158.353	158.197	158.053
Rechtbank Kanton	962.347	913.117	916.147	914.276	911.963	908.338
Rechtbank VK	49.850	53.050	51.460	50.610	50.920	50.920
Rechtbank Belasting	31.495	30.402	30.331	30.690	30.956	31.151
Totaal rechtbanken	1.456.910	1.414.107	1.408.815	1.408.397	1.408.738	1.406.773
Gerechtshof Handel	5.958	6.125	6.231	6.307	6.369	6.432
Gerechtshof Familie	4.152	4.170	4.196	4.218	4.232	4.242
Gerechtshof Straf	31.594	32.132	27.551	27.538	27.511	27.504
Gerechtshof Belasting	8.243	8.961	9.167	9.245	9.358	9.426
Totaal gerechtshoven	49.946	51.388	47.146	47.308	47.470	47.605
Centrale Raad van beroep (CRvB)	3.949	4.100	4.418	4.556	4.650	4.664
Totalen rechtbanken, gerechtshoven en CRvB	1.510.805	1.469.595	1.460.379	1.460.262	1.460.857	1.459.042

Kantonzaken (civiel en straf)

De prognose van kantonzaken ligt voor 2024 zeven procent en in 2025 één procent boven de gefinancierde capaciteit 2024. De hogere prognose voor 2024 komt voornamelijk door een verwachte sterke stijging van Mulderzaken in 2024. Het OM ziet nu al een sterke stijging van zaken aangebracht door professioneel gemachtigden die de proceskostenvergoeding als verdienmodel gebruiken. Het is onduidelijk welke invloed de verlaging van de proceskostenvergoeding die met ingang van 1 januari 2024 van kracht is geworden op deze verwachte stijging heeft en daarom zijn er vanaf 2025 geen extra Mulderzaken meer opgenomen in de prognoses.

In 2024–2025 blijft naar verwachting het aantal civiele kantonzaken ongeveer gelijk aan de gefinancierde capaciteit 2024. Het aantal kanton handelszaken stijgt wel licht. De indexatie van griffierechten speelt een rol in deze stijging want, als het griffierecht (relatief) lager is worden er meer zaken verwacht.

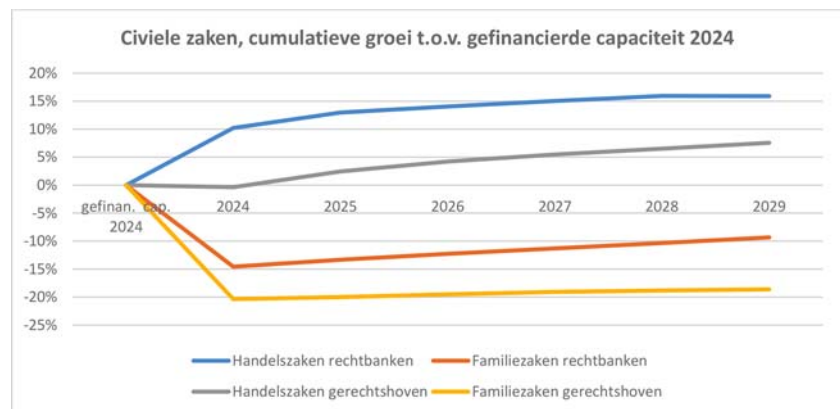
Het aantal kanton familiezaken daalt juist licht.

Civielrechtelijke zaken (handel en familie) rechtbanken en hoven

De prognose van het aantal handelszaken bij de rechtbanken komt in 2024 tien procent en 2025 13 procent boven de gefinancierde capaciteit 2024 uit. Voor gerechtshoven is de prognose dat het aantal zaken in 2024 op het niveau van de gefinancierde capaciteit 2024 ligt en in 2025 twee procent erboven ligt. De indexatie van griffierechten speelt een rol in de stijging van het aantal handelszaken. De verwachting is dat als het griffierecht lager is er meer zaken worden verwacht.

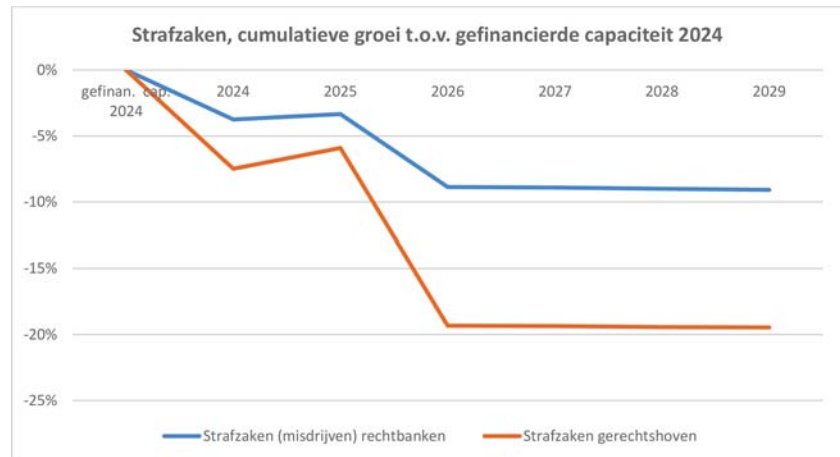
De prognose van het aantal familiezaken bij rechtbanken en hoven ligt in 2024 onder de gefinancierde capaciteit. De prognose is dat het aantal familiezaken bij de rechtbanken de komende jaren licht gaat stijgen, door verschillende demografische factoren.

Strafzaken rechtbanken en hoven

De prognose van het aantal strafzaken bij rechtbanken ligt in 2024 en 2025 3 tot 4 procent onder de gefinancierde capaciteit 2024. In 2026 neemt het aantal zaken af. Dit komt doordat er in de PMJ-prognose voor de jaren 2024–2025 extra zaken zijn toegevoegd om de zogenaamde OM/ZM-werkwijze te financieren (zwaardere zaken door meer OM-strafbeschikkingen).

De prognose van het aantal zaken bij de hoven ligt in 2024 zeven procent en 2025 zes procent onder de gefinancierde capaciteit 2024. Ook de prognose van het aantal zaken bij de hoven daalt door de tijdelijke verhoging van de PMJ-prognose voor de OM/ZM-werkwijze.

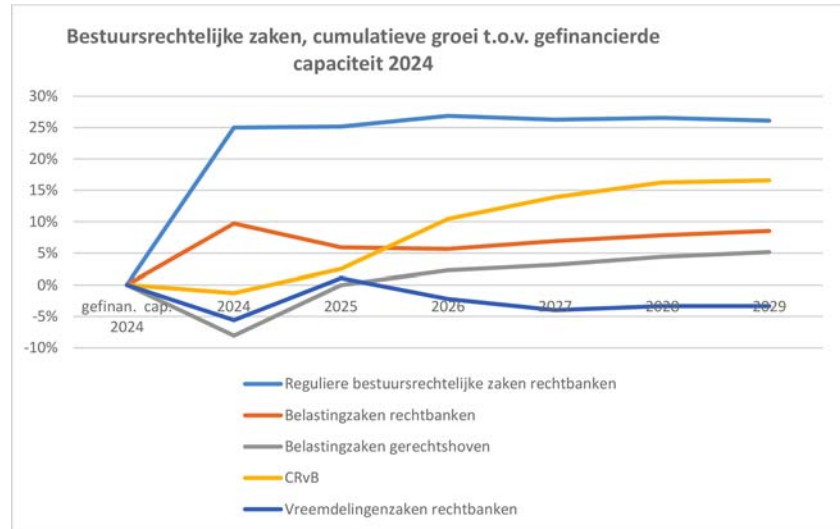
Bestuursrechtelijke en vreemdelingen zaken

Voor de regulier bestuursrechtelijke zaken (bestuursrechtelijke zaken met uitzondering van belasting- en vreemdelingenzaken) bij de rechtbanken is de prognose dat het aantal zaken in 2024 25% boven de gefinancierde capaciteit 2024 ligt. Dit komt door een forse stijging in instroom in 2023. Na 2024 blijft het aantal regulier bestuursrechtelijke zaken bij de rechtbanken naar verwachting stabiel.

De prognose van belastingzaken bij de rechtbanken ligt hoger dan de gefinancierde capaciteit in 2024. Dit komt mede door een cluster zaken dat in 2023 is ingestroomd en in 2024 nog moet uitstromen. In 2025 zal daardoor het aantal zaken weer iets dalen, ondanks de stijgende trend. De indexatie van het griffierecht speelt ook hier een rol in de verwachte stijging van zaken, zie eerder. De prognose van belastingzaken bij de hoven ligt in 2024 onder de gefinancierde capaciteit, dit komt door een lagere instroom in 2023 dan verwacht. Na 2024 zal het aantal zaken naar verwachting stijgen, net als in eerste aanleg, en komt boven de gefinancierde capaciteit 2024 te liggen.

Het aantal vreemdelingenzaken dat de Rechtspraak verwacht af te doen in 2024 ligt zes procent onder het aantal gefinancierde zaken 2024. De verwachting is dat het aantal vreemdelingenzaken toeneemt in 2025 en dan iets boven het aantal gefinancierde zaken 2024 ligt. In 2026 en 2027 is de verwachting dat het aantal zaken weer iets daalt en onder de gefinancierde capaciteit 2024 uitkomt. Met name het aantal beroepen «Niet tijdig beslissen IND» is enorm toegenomen in 2023. Verwachting is dat dit nog niet zal afnemen de komende jaren.

4.2. Consequenties productie gerelateerde bijdrage

In onderstaande tabel worden per productgroep de verschillen tussen de benodigde middelen en de productiegerelateerde bijdrage 2024 (= gefinancierde capaciteit) weergegeven. De productieaantallen conform de meerjarenprognoses liggen hieraan ten grondslag.

**Tabel 3 Productie conform meerjarenprognose
Mutatie PMJ/MPP-2024 in euro**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Rechtbank Handel	6.606.993	6.190.199	5.811.335	11.584.941	12.491.776	12.460.598
Rechtbank Familie	- 11.380.255	- 11.391.305	- 13.137.883	- 9.138.617	- 10.014.014	- 9.179.466
Rechtbank Bestuur	13.432.292	13.327.679	13.457.995	17.540.552	17.806.827	17.553.100
Rechtbank Straf	- 6.082.118	- 5.386.917	- 3.327.342	- 3.698.788	- 4.027.329	- 4.169.971
Rechtbank Kanton	7.721.060	- 1.812.208	- 3.023.861	4.097.830	4.577.839	4.099.818
Rechtbank Belasting	2.708.777	- 377.082	- 618.618	1.571.264	1.736.516	1.938.702
Totaal rechtbanken	13.006.750	550.367	- 838.373	21.957.182	22.571.615	22.702.781
Gerechtshof Handel	- 101.048	337.299	519.388	2.754.079	3.348.940	3.671.331
Gerechtshof Familie	- 3.758.943	- 3.877.316	- 4.209.842	- 3.253.236	- 3.370.252	- 3.332.917
Gerechtshof Straf	- 3.936.430	- 3.147.836	- 1.808.113	- 1.923.294	- 1.969.537	- 1.980.967
Gerechtshof Belasting	- 1.796.255	210.888	424.810	2.449.856	2.608.104	2.791.019
Totaal gerechtshoven	- 9.592.677	- 6.476.965	- 5.073.757	27.406	617.254	1.148.466
Centrale Raad van Beroep (CRvB)	- 165.740	993.555	2.151.891	3.448.486	3.683.506	3.734.571
Totalen rechtbanken, gerechtshoven en CRvB	3.252.282	- 4.928.944	- 3.755.821	25.437.630	26.877.024	27.590.482
Rechtbank Vreemdelingenzaken	508.000	- 18.998.000	- 20.521.000	12.998.749	13.388.838	13.388.838

5. Bijdrage voor gerechtskosten

De gerechtskosten in civiele en bestuurlijke zaken zijn conform het Bfr 2005 voor rekening van de gerechten. Het gaat onder andere om kosten voor getuigen, tolken en vertalers en deskundigen. De rechtspraak ontvangt hiervoor een financiële bijdrage.

**Tabel 4 mutatie bijdrage gerechtskosten conform systematiek Bfr 2005
x € 1.000**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Gerechtskosten	3.049	3.113	3.119	3.116	3.115	3.108
JenV-begroting 2024	2.902	3.012	3.027	3.039	3.045	3.045
Verschil t.o.v. begroting JenV 2024	147	101	92	77	70	63

6. Bijdrage voor overige kosten

De bijdrage voor overige kosten is opgebouwd uit bedragen voor vaste kosten van ondersteunende processen, megazaken in het strafrecht, het CBb en bijzondere kamers. De bijdrage is een vast bedrag dat niet afhankelijk is van het aantal zaken.

6.1. Vaste kosten

De vaste kosten worden lumpsum gefinancierd en maken ongeveer 45% van de totale bijdrage uit. Deze bijdrage is onder andere bedoeld voor lokale en landelijke ondersteunende processen, huisvesting, ICT en opleidingen. Voor de jaren 2024 en verder gaat dit om ongeveer € 600 mln.

6.2. Megazaken in het strafrecht

Megazaken in het strafrecht zijn grote zaken die zoveel tijd en capaciteit kosten dat toepassing van de normale productgroepprijzen voor strafzaken niet passend is. Bij de rechtbanken wordt in 2025 uitgegaan van ongeveer 3.811 megazittingsuren en bij de gerechtshoven van ongeveer 2.280

De rechtbank Den Haag en het gerechtshof Den Haag zijn exclusief bevoegd om zaken die voortkomen uit de Wet internationale misdrijven (WIM) te behandelen. Deze zaken vragen om andere kennis en een andere voorbereiding dan de «normale» megazaken. Zo moet voor deze zaken inzicht worden verkregen in verdragsrecht, recht van internationale organisaties en tribunalen ter zake van diverse leerstukken en internationale verdragen.

Bij de rechtbank Amsterdam worden specifieke zaken in het kader van de Passagiersinformatieunit, Europees OM en IRK afgedaan. Nieuwe (aangepaste) wetgeving maakt dat hier in totaal ongeveer € 1,5 mln. voor nodig is.

**Tabel 5 Budgettaire gevolgen raming megazaken
x € 1.000**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Megazaken rechtbanken	15.811	15.811	15.811	15.811	15.811	15.811
Megazaken gerechtshoven	10.821	10.821	10.821	10.821	10.821	10.821
WIM-zaken gerechtshof Den Haag	1.198	1.198	1.198	1.198	1.198	1.198
WIM-zaken rechtbank Den Haag	1.761	1.761	1.761	1.761	1.761	1.761
EOM/PNR	1.574	1.574	1.574	1.574	1.574	1.574
Totaal begrotingsvoorstel 2025	31.165	31.165	31.165	31.165	31.165	31.165
J&V-begroting 2024	32.700	32.887	32.931	32.956	32.956	32.956
Verschil t.o.v. J&V-begroting 2024	1.535	1.722	1.766	1.791	1.791	1.791

6.3. College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb)

Het CBb is de hoogste rechter op het gebied van het economisch bestuursrecht. Het CBb behandelt zaken over bijvoorbeeld economische en landbouwsubsidies, regulering van markten, vervoer, meststoffen, dierenwelzijn, voedselkwaliteit, gezondheidsrecht, financieel toezicht, consumentenbescherming, mededingingsrecht en accountantstuchtrecht. In veel zaken speelt het recht van de Europese Unie een rol. Het CBb is daarmee een gespecialiseerde economische en Europeesrechtelijke bestuursrechter.

Bij het CBb is er nog steeds sprake van instroom van zaken op grond van de coronasteunregelingen. EZK heeft vanaf 2023 voor vijf jaar geld beschikbaar gesteld aan de Rechtspraak via JenV ten behoeve hiervan.

Daarnaast zijn er verscheidene wetsvoorstellen en beleidsintensiveringen in verschillende stadia van besluitvorming met te verwachten werklastgevolgen voor het CBb. Wanneer geïmplementeerd is het van belang dat deze gevolgen financieel gecompenseerd worden.

**Tabel 6 Budgettaire gevolgen van de raming CBb
x € 1.000**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingsvoorstel 2025	13.303	11.635	11.385	10.933	8.933	8.933
J&V-begroting 2024	13.303	11.635	11.385	10.933	8.933	8.933
Verschil t.o.v. J&V-begroting 2024	0	0	0	0	0	0

6.4. Bijzondere kamers

Bijzondere kamers zijn specifieke kamers van gerechten die, met uitsluiting van andere gerechten, bij wet bevoegd zijn verklaard om bepaalde zaken te behandelen. De meeste bijzondere kamers worden lumpsum gefinancierd. Het gaat om de douanekamer (rechtbank Noord-Holland, gerechtshof Amsterdam), de Ondernemingskamer (gerechtshof Amsterdam), de kamer voor het kwekersrecht (gerechtshof Den Haag), de octrooikamer (rechtbank Den Haag, gerechtshof Den Haag), de merkenwetkamer (gerechtshof Den Haag), zaken in verband met de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Mulderzaken bij het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden), adviezen ingevolge de Wet overdracht tenuitvoerlegging (WOTS, gerechtshof Arnhem-Leeuwarden), de Centrale Grondkamer (gerechtshof Arnhem-Leeuwarden), de kamer voor bijzondere competentiezaken bestuurszaken (Autoriteit Consument & Markt, rechtbank Rotterdam), de maritieme kamer (rechtbank Rotterdam), de liaisonrechter (rechtbank Den Haag) en de raden penitentiaire kamer (gerechtshof Arnhem-Leeuwarden).

Vanuit de bijdrage voor de bijzondere kamers worden ook het Adviescollege Levenslanggestraften (gerechtshof Arnhem-Leeuwarden) en Octrooizaken Benelux (gerechtshof Den Haag) gefinancierd.

Hieronder wordt voor een aantal van deze bijzondere kamers een extra bedrag opgenomen.

Vanaf 2024 wordt uitgegaan van een nog niet gefinancierde bijdrage voor het Adviescollege levenslanggestraften van € 0,6 mln.

Hoger beroep Mulderzaken

Het aantal Mulderzaken in hoger beroep stijgt aanzienlijk. Zie hiervoor de toelichting bij de stijging in het aantal strafzaken in paragraaf 4. Om deze af te doen in 2024 is € 4 mln. aan extra middelen nodig.

Bijzondere competentiezaken bestuurszaken

De kamer voor bijzondere competentiezaken in het bestuursrecht (Autoriteit Consument & Markt (ACM), de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB), rechtbank Rotterdam) ervaart in toenemende mate dat het aantal zaken toeneemt en bewerklijker wordt.

De aard van deze zaken is anders dan gewone bestuursrechtelijke zaken. De wet- en regelgeving voor deze zaken is vaak technisch en juridisch complex. Ook speelt in veel zaken het recht van de Europese Unie een rol en is er vaak sprake van jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. Daarnaast spelen regelmatig nieuwe ontwikkelingen (o.a. de opkomst van *crypto currency* en registratie van *bitcoin*-instellingen) die niet direct in wet- en regelgeving in te passen zijn. Dat heeft er al een aantal keer toe geleid dat er prejudiciële vragen gesteld zijn. Er is voor de analyse en beoordeling van deze zaken veel (voorbereidings)tijd en gespecialiseerde kennis nodig, zowel bij de rechters als bij de ondersteuners. Bovenstaande behoeft een extra bijdrage van € 1,5 mln. voor deze bijzondere kamer vanaf 2024.

NCC(A)

De Rechtspraak ontvangt jaarlijks een bijdrage van het Ministerie van JenV voor de Netherlands Commercial Court (NCC, rechtbank Amsterdam) en de Netherlands Commercial Court of Appeal (NCCA, gerechtshof Amsterdam).

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van de raming bijzondere kamers Rechtspraak x € 1.000

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bijzondere Kamers	19.184	15.184	15.184	15.184	15.184	15.184
Netherlands Commercial Court	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	900
Totaal begrotingsvoorstel 2025	20.184	16.184	16.184	16.184	16.184	16.084
JenV-begroting 2024	13.888	13.905	13.905	13.905	13.905	13.905
Verschil t.o.v. JenV-begroting 2024	- 6.296	- 2.279	- 2.279	- 2.279	- 2.279	- 2.179

7. Taken niet-Bfr 2005

De Rechtspraak voert een aantal activiteiten uit voor het Ministerie van JenV die niet tot rechtspraak in de zin van de Wet RO behoren en ontvangt middelen om de kosten te dekken.

Tabel 8 niet-Besluit financiering rechtspraak 2005 (Bfr 2005) taken x € 1.000

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Tuchtrecht	3.689	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693
Commissies van toezicht voor het gevangeniswezen	7.129	7.118	7.118	7.118	7.118	7.118
Overige	58	58	58	58	58	58
Totaal begrotingsvoorstel 2025	10.876	10.869	10.869	10.869	10.869	10.869
J&V-begroting 2024	10.289	10.301	10.301	10.301	10.301	10.301
Verschil t.o.v. JenV-begroting 2024	- 587	- 568	- 568	- 568	- 568	- 568

Tuchtrecht

Bij tuchtrecht gaat het om de kosten die gerechten maken voor tuchtcolleges. Tuchtcolleges in eerste aanleg, zoals de raden van discipline (advocatuur), de kamers voor het notariaat en de kamer voor gerechtsdeurwaarders, zijn zelfstandige colleges die veelal voor de bemensing, de huisvesting of de plaats van zaakbehandeling grotendeels van een gerecht

afhankelijk zijn. De bepalingen over bekostiging van de Wet RO en het Bfr 2005 zijn op deze colleges niet van toepassing. Met de gerechten die het aangaat worden, buiten de Raad voor de rechtspraak om, afspraken gemaakt. De bedragen worden overeengekomen tussen de desbetreffende gerechten en de tuchtcolleges die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het Ministerie van JenV.

Secretariaten van de Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen

De gerechten verrichten ten behoeve van de Commissies van Toezicht (CvT) voor het gevangeniswezen secretariaatswerkzaamheden in het kader van de behandeling van klachten van gedetineerden. Deze werkzaamheden worden volledig door de opdrachtgever (Ministerie van JenV) gefinancierd. De kosten van de secretariaten van de CvT's worden geraamd op basis van het aantal klachten, grieven en de gerealiseerde kosten. De totaal geraamde kosten komen uit op € 7,1 mln. Dit bedrag is inclusief de structurele overheveling van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) inzake het kenniscentrum CvT's aan de rechtbank Midden-Nederland. Door stijging van het aantal klachten en grieven stijgen ook de kosten voor de secretariaten van de CvT's.

Overig

Binnen de Rechtspraak zijn er enkele instituties die een geormerkte bijdrage ontvangen. Hierbij gaat het om opleidingen voor het kenniscentrum van The International Association of Refugee and Migration Judges (IARMJ, (rechtbank Noord-Holland), het Centraal Intakebureau Vreemdelingenzaken (rechtbank Den Haag) en het landelijk kwaliteitsbureau Curatoren, Beschermingsbewindvoerders en Mentoren (CBM) bij de rechtbank Oost-Brabant.

8. Aanvraag leenfaciliteit

Voor investeringen maakt de Rechtspraak gebruik van de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. Op grond van de meerjarige investeringsplannen uit de jaarplannen 2024 van de gerechten, het Bureau van de Raad voor de rechtspraak en de landelijke diensten IV-organisatie, SSR en het Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak (LDCR) ontstaat het volgende beroep op de leenfaciliteit.³

**Tabel 9 Aanvraag leenfaciliteit
x € 1.000**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aanvraag leenfaciliteit	44.100	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000

De Rechtspraak investeert hiermee in het realiseren van digitale toegankelijkheid met de uitvoering van het project Digitale Toegang Civiel en Bestuur (project DT CB). Voor het verhogen van het niveau van informatiebeveiliging binnen de Rechtspraak wordt geïnvesteerd in het netwerk en opslag. Daarnaast wordt volop geïnvesteerd in de IT-basisvoorzieningen voor de gerechten (digitale werkplek/laptops, telehoren/videoconferentie, digitale zittingszalen).

³ De eenmalige hogere aanvraag in 2024 komt vooral door de administratieve verwerking van een gedeelte van de leenaanvraag voor 2023, die door technische omstandigheden niet in 2023 verwerkt kon worden.

9. Ontwikkeling eigen vermogen

Na toepassing van de hardheidsclausule voor wat betreft minderwerk naar aanleiding van afspraken rondom de OM/ZM-werkwijze, alsmede duidelijk achterblijvende instroom bij de prognoses en afspraken in 2023, heeft de Rechtspraak in 2023 een klein negatief resultaat geboekt van € 0,02 mln. Dit is als vordering op de balans van de Rechtspraak opgenomen. Hierdoor is het eigen vermogen van de Rechtspraak per eind 2023 nihil. Op basis van de thans bekende gegevens is de inschatting dat eind 2024 ook een nihil resultaat zal worden behaald.

**Tabel 10 Opbouw eigen vermogen Rechtspraak
x € 1.000**

	2023	2024	2025
Eigen vermogen per 1-1	0	0	
Prognose resultaat			
Eigen vermogen per 31-12	- 22		
Aanzuivering eigen vermogen (vordering)	22		
	2023	2024	2025
Eigen vermogen per 1-1	0	0	0

10. Doorlooptijden

De doorlooptijd is gedefinieerd als de totale tijd in dagen die verstrijkt tussen het instromen en het uitstromen van een zaak bij een gerechtelijke instantie. De Rechtspraak heeft deze (maximum)normen voor doorlooptijden in 2020 ontwikkeld en worden «de standaarden» genoemd. Er wordt nu voor het overgrote deel gewerkt met een maximum voor het aantal dagen per zaakstroom. Het streven is dat alle zaken binnen deze standaard worden afgehandeld. Deze methodiek maakt interne sturing eenvoudiger en maakt duidelijker wat rechtszoekenden kunnen verwachten.

Voor de interne sturing worden inmiddels zo'n 70 standaarden voor (hoofd)zaakstromen onderscheiden. De verantwoording in het jaarverslag vindt plaats per rechtsgebied, met nadere specificatie voor een tweetal zaakstroomgroepen onder bestuur (zie tabel 11). In de tabel wordt het percentage zaken weergegeven dat is uitgestroomd binnen de genormeerde doorlooptijd in 2023. Het streven is om over de hele linie elk jaar vooruitgang te boeken in het percentage zaken dat binnen de normtijd wordt afgehandeld.

Tabel 11
Percentage zaken uitgestroomd binnen de genormeerde doorlooptijd

Rechtsgebied	realisatie 2023
Bestuur breed	
Rechtbanken	30%
<i>waarvan Belasting</i>	15%
<i>waarvan Vreemdelingenkamer</i>	54%
Gerechtshoven (belastingzaken)	15%
CBb	9%
CRvB	4%
Familie- en jeugdrecht	
Rechtbanken	66%
Gerechtshoven	46%
Handel, inclusief handel kanton	
Rechtbanken	76%
Gerechtshoven	27%
Strafrecht	
Rechtbanken	37%
Gerechtshoven	26%
Toezicht (CBM¹ en insolventies)	
Rechtbanken	47%

¹ CBM: curatele, bewindvoering en mentorschap

Nog tot en met 2025 werken de gerechten met het programma Tijdige Rechtspraak samen om het afhandelen van zaken binnen de doorlooptijdstandaarden waar te kunnen maken. Inzet op het wegwerken van oudere werkvoorraad in de gerechten zal in eerste instantie nog een negatief effect hebben op het percentage zaken dat binnen doorlooptijdstandaard uitstroomt. Ook is de aanwezigheid van voldoende rechterlijke capaciteit een belangrijke randvoorwaarde voor het kunnen halen van de doorlooptijdstandaarden.

